

**การเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ระหว่างการเรียนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ3R กับวิธีสอนแบบปกติ***

**A comparison of critical reading ability of Mathayomsuksa three students during SQ3R
teaching and normal teaching method**

อิทธิคุณ ถวิลไพร**

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการเรียนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ3R กับวิธีสอนแบบปกติ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบ SQ3R กับวิธีสอนแบบปกติ 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการสอนแบบ SQ3R 3) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการสอนด้วยวิธีสอนแบบปกติ กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนโรงเรียนแสนสุข จังหวัดชลบุรี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 จำนวน 31 คน เป็นกลุ่มควบคุม และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/9 จำนวน 33 คนที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 เป็นกลุ่มทดลอง ซึ่งได้มาจากการสุ่ม อย่างง่าย (simple random sampling) โดยการจับสลาก (lottery) 2 ห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำเสนอผลการหาประสิทธิภาพของแบบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้เชี่ยวชาญ หาได้จากการหาค่า IOC และการหาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร KR-20 ได้จากโปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์ด้วยเทคนิค 25% และ 27%

สำหรับการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ระหว่างวิธีการสอนแบบ SQ3R กับวิธีการสอนปกติ จะใช้สถิติวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (X) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเฉลี่ยหลังจากการทดลองของวิธีทั้ง 2 วิธี โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) แบบกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มเป็นอิสระต่อกัน (t – test independent) ส่วนการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ที่สอนโดยวิธีการสอนแบบ SQ3R และการสอนแบบปกติ ทั้งก่อนและหลังเรียน จะใช้สถิติวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (X) ส่วน

เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้ทดสอบค่าที (t-test) แบบกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มไม่เป็นอิสระต่อกัน (t – test dependent)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบ SQ3R มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 2) ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียน ที่ได้รับการสอนแบบ SQ3R มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 3) ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียน ที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

หมายเหตุ: คำสำคัญ (Key Words) ได้แก่ (1) การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (2) วิธีการสอนแบบ SQ3R

*บทความนี้เรียบเรียงจากสารนิพนธ์เรื่อง การเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ3R กับวิธีสอนแบบปกติ
 **นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Abstracts

The research on the Comparison of Critical Reading Ability of Mathayomsuksa Three Students during SQ3R Teaching and Normal Teaching Method. The objectives of this research were 1) to compare the critical reading ability of Mathayomsuksa 3 students who received SQ3R instruction and normal teaching method, 2) to compare the critical reading ability of Mathayomsuksa 3 students before and after learning the SQ3R method, and 3) to compare the critical reading ability of Mathayomsuksa 3 students before and after teaching with normal teaching methods. The sample used in the study were 31 students in Matthayomsuksa 3/4, Sansuk school in Chonburi province were the control group and 33 students in Matthayomsuksa 3/9 were the experimental group during the second term of the academic year 2018. The samples were randomly sampled by lottery. The tools used in the research consisted of a lesson plan and a test of critical reading ability. Data analysis, the researcher found the efficiency of the test of critical reading ability for Mathayomsuksa 3 students by using The IOC and Difficulty Findings (p), the discriminant power (r), and the reliability of the test using KR-20 were obtained from the programmed analysis using 25% and 27% .

For comparison critical reading ability between teaching methods SQ3R and normal teaching methods. The data were analyzed by mean, standard deviation (SD), and difference between critical reading scores after the two methods were tested by the t-test independent. The comparison of critical reading ability teaching by SQ3R teaching method and normal teaching before and after learning were analyzed by mean (X) standard deviation (S.D.) using the t-test dependent.

The research findings were as follows: 1) Critical reading ability of Mathayomsuksa three students who received SQ3R teaching was significantly higher than normal teaching at the .05 level. 2) Critical reading ability of Mathayomsuksa 3 students after learning with SQ3R was significantly higher than before at the .05 level. 3) Critical reading ability of Mathayomsuksa 3 students after teaching with normal teaching methods was significantly higher than before at the .05 level.

Keyword: CRITICAL READING / USING THE SQ3R METHOD

บทนำ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดจุดมุ่งหมาย ไว้ว่า มีทักษะและกระบวนการ โดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ ปกติ ทักษะการคิด การสร้างปัญหาและทักษะในการดำเนินชีวิต กำหนดเกณฑ์การผ่านช่วงชั้นและการจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เกณฑ์ที่ 2 คือ ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินการอ่าน คิวิเคราะห์และเขียน ให้ได้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และได้กำหนดทักษะการคิดไว้ในมาตรฐานช่วงชั้นของกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งมาตรฐานการศึกษาและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดมาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 4 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์

ปัจจุบันเรื่องของ “การคิด” และ “การสอนคิด” เป็นเรื่องที่จัดว่าสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาเพื่อให้ได้คุณภาพสูง ประเทศต่างๆทั่วโลกหันมาศึกษาและเน้นในเรื่องของการพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพในทุกๆ ด้าน ทั้งทางด้านสติปัญญา คุณธรรมและการเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ แต่สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องด้วยตนเอง ด้วยกระบวนการสอนที่นักเรียนมีส่วนร่วม และการใช้คำถามเพื่อส่งเสริมการคิดเพื่อให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ เสริมสร้างความคิดด้วยตนเองยังดำเนินการกันน้อยและไม่ชัดเจน กิจกรรมและคำถามยังต้องการคำตอบที่เกิดจากความจำ เป็นส่วนใหญ่ ขาดการส่งเสริมให้เกิดกระบวนการคิด จึงก่อให้เกิดปัญหาอย่างต่อเนื่อง การสอนกระบวนการคิด หรือการสอนให้ผู้เรียนคิดเป็น นับเป็นเรื่องที่มีความคลุมเครืออยู่มาก เนื่องจากกระบวนการคิดนั้น ไม่ได้มีลักษณะเป็นเนื้อหาที่ครูจะสามารถเห็นได้ง่ายและสามารถนำไปสอนได้ง่ายการคิดมีลักษณะเป็นกระบวนการ ดังนั้นการสอนจึงต้องเป็นการสอนกระบวนการด้วย

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการที่ครูมีความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนแนวทางในการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิด เป็นกุญแจสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถในการคิดขั้นสูง และจากการที่ผู้ศึกษาได้ทำการสอนนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนแสนสุขอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี และได้ประเมินผลการอ่าน คิวิเคราะห์ของนักเรียน ปรากฏว่า นักเรียนส่วนใหญ่ไม่สามารถอ่านเชิงวิเคราะห์ในระดับที่เหมาะสมกับช่วงวัยได้ อ่านแล้วไม่เข้าใจเรื่องหรือเข้าใจเพียงผิวเผิน ยังไม่สามารถวิเคราะห์ แยกแยะรายละเอียดในระดับที่ซับซ้อนได้ ขาดความสามารถในการตีความ การหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลและการค้นหาหลักการของเรื่อง ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่าน คิวิเคราะห์อยู่ในเกณฑ์ที่ไม่น่าพึงพอใจ ดังนั้นผู้ศึกษาจึงต้องการพัฒนา

ความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยเลือกใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R และการจัดการเรียนรู้แบบปกติ เพื่อยกระดับให้นักเรียนมีกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาคีขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบ SQ3R กับวิธีสอนแบบปกติ
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการสอนแบบ SQ3R
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการสอนด้วยวิธีสอนแบบปกติ

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำนวน 350 คน

กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 จำนวน 31 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/9 จำนวน 33 คนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนแสนสุข

ระยะเวลาในการทำการวิจัย ภายในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

ตัวแปรอิสระ วิธีการสอนแบบ SQ3R และ วิธีสอนแบบปกติ

ตัวแปรตาม ความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

สมมติฐาน

1. ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบ SQ3R สูงกว่าได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญที่ .05
2. ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังได้รับการสอนแบบ SQ3R สูงกว่า ก่อนได้รับการสอนแบบ SQ3R อย่างมีนัยสำคัญที่ .05
3. ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังรับการสอนแบบปกติ สูงกว่า ก่อนได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญที่ .05

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ:

1. ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน โรงเรียนแสนสุขพัฒนาขึ้น
2. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนภาษาไทยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ3R และวิธีการสอนแบบปกติ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น

การทบทวนวรรณกรรม

วิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ3R หมายถึงการจัดกิจกรรมการอ่านเพื่อให้ นักเรียนเข้าใจเนื้อเรื่อง และสามารถจำข้อความที่อ่านได้ เป็นการฝึกอ่านที่เป็นระบบด้วยการกวาดสาย ตาฝึกตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน บันทึกข้อมูลและทบทวนจากสิ่งที่ได้จากการอ่าน

การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ3R เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาทักษะ การอ่านเพื่อความเข้าใจ ซึ่งผู้อ่านจะต้องใช้ทักษะการอ่านในใจอย่างมีสมาธิและใช้กระบวนการคิด อย่างมีวิจารณญาณโดยครูกระตุ้นให้นักเรียนสำรวจและตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน แล้วให้นักเรียน รวบรวมข้อมูลผนวกกับความรู้เดิม และนำข้อมูลความรู้ที่ได้มาอภิปรายแสดงความคิดเห็นต่อประเด็น คำถามที่กำหนด จากนั้นให้นักเรียนประเมินข้อมูลและข้อสรุปจากสิ่งที่อ่านได้ด้วยตนเอง ประกอบขึ้น ด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นสำรวจ (S-Survey) หมายถึงขั้นตอนที่ครูแจกบทอ่านที่ต้องการให้นักเรียนอ่านแล้ว แนะนำให้นักเรียนสำรวจบทอ่านและคำถามจากบทอ่านอย่างคร่าว ๆ เพื่อเป็นการมองหาจุดสำคัญของ เรื่องโดยวิธีกวาดสายตาอย่างรวดเร็ว
2. ขั้นตั้งคำถาม (Q-Question) หมายถึงขั้นตอนที่ครูให้นักเรียนตั้งคำถามจากบทอ่านที่ได้ สำรวจมาแล้วในแต่ละย่อหน้าโดยครูจะคอยชี้แนะแนวทางให้กับนักเรียนได้ฝึกการตั้งคำถาม
3. ขั้นการอ่านอย่างรอบคอบ (R-Read) หมายถึงขั้นตอนที่ครูให้นักเรียนได้อ่านรายละเอียดของ บทอ่านเพื่อทำความเข้าใจและค้นหาคำตอบให้ตรงกับคำถามที่ตั้งไว้
4. ขั้นการจดจำ (R-Recite) หมายถึงขั้นตอนที่ครูให้นักเรียนทำความเข้าใจคำตอบและเนื้อเรื่อง จากการอ่านแล้วจดจำข้อความที่สำคัญ โดยการจดบันทึกย่อหรือขีดเส้นใต้ เพื่อเตือนความจำของตนเอง
5. ขั้นทบทวน (R-Review) หมายถึงขั้นตอนที่ครูให้นักเรียนทบทวนเรื่องที่อ่านทั้งหมดโดยการ อ่านคำถามที่นักเรียนได้ตั้งไว้และคำตอบของแต่ละข้อให้ครูและเพื่อน ๆ ฟัง

การอ่าน หมายถึง การแปลสัญลักษณ์ต่างๆออกมาเป็นคำพูดอย่างเข้าใจ การอ่านมีชื่อเรียก แตกต่างกันไปหลายระดับตามความยากง่ายเช่น อ่านออก อ่านได้ และอ่านเป็น การอ่านที่มีประสิทธิภาพ

ต้องประกอบด้วย การรู้จักวิเคราะห์คำ การเข้าใจความหมายของคำ ทั้งนี้หากผู้อ่านมีประสบการณ์เดิมที่สัมพันธ์กับเรื่องที่ย่านมาบ้างแล้วจะยิ่งช่วยทำให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาของงานอ่านดียิ่งขึ้น

การอ่านมีความสำคัญต่อ การใช้ชีวิตในยุคปัจจุบัน เพราะการอ่านช่วยให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนหนังสือและติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น การอ่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งถ้าผู้อ่านอ่านเป็น รู้จักใช้ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ จนสามารถนำความรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ จากเรื่องที่ย่านไปสร้างประโยชน์แก่ตนเองและสังคมได้

การอ่านเป็นการแปลสัญลักษณ์ผ่านความหมายและตัวอักษร แล้วถ่ายทอดเพื่อให้เกิดความเข้าใจระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน โดยหัวใจที่สำคัญของการอ่านนั้น คือ การเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่าน และการพิจารณาเลือกความหมายที่ดีที่สุดไปใช้ประโยชน์ โดยการอ่านมีลักษณะเป็นกระบวนการทางสติปัญญาซึ่งพัฒนาการตามลำดับขั้นของอายุเริ่มจากในวัยทารกจนถึงวัยอนุบาล จะมีการเลียนเสียง การมองภาพแล้วเปล่งเสียง ฟังนิทาน ร้องเพลง อ่านตัวอักษรจากภาพ สร้างคำ เขียนตัวอักษร ทำนายเรื่องจากสิ่งที่อ่านพัฒนามาจนถึงขั้นเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาจนสามารถอ่านและเขียนจากข้อความที่กำหนดให้และทำความเข้าใจกับบทความว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร วิเคราะห์ความหมายของบทความได้

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หรือ การอ่านอย่างวิเคราะห์วิจารณ์ หรือ การอ่านอย่างวิพากษ์วิจารณ์ หมายถึงการอ่านที่ผู้อ่านนำเอาวิธีคิดอย่างมีวิจารณญาณมาใช้ในการรับสารจากการอ่าน ทั้งนี้เพื่อประเมินสิ่งที่อ่านและตัดสินใจว่าสิ่งที่ผู้เขียนนำเสนอมีเหตุผลน่าเชื่อถือหรือไม่ เพียงใด การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะการอ่านขั้นสูงที่ผู้อ่านจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่ย่านเพื่อเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์วิจารณ์ในขั้นสูงต่อไป ทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นสิ่งที่มีความสำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งในโลกของข้อมูลข่าวสารเช่นในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะจะช่วยให้ผู้อ่านรู้จักวิเคราะห์ ตรวจสอบ และเลือกรับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล

การคิดวิเคราะห์หมายถึง การพิจารณาสิ่งต่างๆ ในส่วนย่อยๆ ซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์เนื้อหา ด้านความสัมพันธ์และด้านหลักการจัดการโครงสร้างของการสื่อความหมาย และสอดคล้องกับกระบวนการคิดวิเคราะห์ทางปกติ คือ การคิดจำแนก รวบรวมเป็นหมวดหมู่ และจับประเด็นต่างๆ เชื่อมโยงความสัมพันธ์ ดังนั้น การคิดเชิงวิเคราะห์เป็นทักษะการคิดที่สามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้ และให้คงทนจนถึงระดับมหาวิทยาลัย เพื่อให้นักเรียนสามารถคิดได้ด้วยตัวเอง เกิดความสำเร็จในการเรียนรู้ เพราะการเรียนรู้ที่ดีต้องเป็นเรื่องของการรู้จักคิด ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนารูปแบบการสอนที่ส่งเสริม

การคิดวิเคราะห์ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนคิดเป็น เรียนรู้เป็น สามารถจำแนก ให้เหตุผล จับประเด็น เชื่อมโยงความสัมพันธ์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาต่างๆ ได้ จากข้อมูลที่ได้รับการพิจารณา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง การอ่านจับใจความ โดยใช้กลวิธีต่างๆ ของนักวิจัย หลากๆ ท่าน ยกตัวอย่างเช่น

ฉันทขจร กันชาติ (2550: 64-66) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ผลของการสอนอ่านแบบ SQ3R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและความสนใจในการอ่านภาษาไทยของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณที่ได้รับการสอนอ่านแบบ SQ3R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05

กัญญา ร้อยลา (2553: 82-84) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณด้วยรูปแบบการอ่าน 5 ขั้นตอน (SQ3R) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 84.43/82.97 ส่งผลให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อน เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก

จิราภรณ์ สกุลเหลืองอร่าม (2554: 79-83) ได้ทำการศึกษาเรื่อง เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนไผ่คำพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก ระหว่างกลุ่มที่สอนด้วยเทคนิค SQ3R กับกลุ่มที่สอนด้วยเทคนิค KWLH - Plus ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณระหว่างกลุ่มที่สอนด้วยเทคนิค SQ3R กับกลุ่มที่สอนด้วยเทคนิค KWLH-Plus ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

พรณิการ์ สมักร (2557: 73-82) ได้ทำการศึกษา เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมี วิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี ที่ 5 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้การอ่านแบบ SQ3R ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี ที่ 5 หลังการจัดการเรียนรู้การอ่านแบบ SQ3R สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

จากแนวคิดต่าง ๆ มากมายที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ผู้วิจัยได้ศึกษาเพื่อเป็นองค์ความรู้ ในการปฏิบัติงานวิจัย เพื่อให้สามารถสร้างนวัตกรรมที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมการอ่าน จับใจความต่อไป

วิธีการดำเนินการวิจัย

วิธีการเก็บข้อมูล

1. แจกจุดประสงค์ในการเรียนให้นักเรียนเข้าใจตรงกัน แนะนำวิธีการเรียนวิธีการสอนแบบ SQ3R และวิธีการสอนแบบปกติ ซึ่งให้เห็นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน พร้อมทั้งเสนอเป้าหมายในการเรียน และการประเมินผล

2 ทดสอบนักเรียนทั้งสองกลุ่ม คือกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมด้วยแบบทดสอบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3 ผู้วิจัยดำเนินการสอนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มด้วยตนเอง ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น ใช้เวลาในการสอน 10 ชั่วโมง เมื่อดำเนินการสอนแล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ชุดเดิมกับที่เคยสอบมาแล้ว

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

1. ทดสอบก่อนเรียนเพื่อตรวจสอบระดับความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของกลุ่มตัวอย่าง ทั้งที่เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผลการทดสอบความสามารถในการอ่าน ของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม จะต้องไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป EVANA (t-test Independent)

2.เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังจัดการเรียนรู้วิธีการสอนแบบ SQ3R และการสอนแบบปกติ จะต้องแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป EVANA (t-test Dependent)

3. เปรียบเทียบ ระหว่างการจัดการเรียนรู้วิธีการสอนแบบ SQ3R และการสอนแบบปกติจะต้องแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป EVANA (t-test Independent)

ผลการวิจัย

1. ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบ SQ3R มีความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

2. ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียน ที่ได้รับการสอนแบบ SQ3R มีความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

3. ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียน ที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

1. ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบ SQ3R กับการสอนแบบปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบ SQ3R สูงกว่าวิธีการสอนแบบปกติซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. จากผลการวิจัยพบว่าความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียน ที่ได้รับการสอนแบบ SQ3R มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สูงกว่าหลังเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้สอดคล้องกับ ฉันทขจร กันชาติ (2550: 64-66) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังได้รับการสอนอ่านแบบ SQ3R กับเกณฑ์กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 คน ผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณที่ได้รับการสอนอ่านแบบ SQ3R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 และ สอดคล้องกับกาญจนา ร้อยลา (2553: 82-84) ที่ศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณด้วยรูปแบบการอ่าน 5 ขั้นตอน (SQ3R) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความพึงพอใจต่อการเรียน ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทยด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยรูปแบบการอ่าน 5 ขั้นตอน (SQ3R) โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก และพรรณิการ์ สมัคร (2557: 73-82) ที่ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้การอ่านแบบ SQ3R กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/2 วิทยาลัยนาฏศิลปลพบุรี จำนวน 31 คน ผลการวิจัย พบว่าความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดการเรียนรู้การอ่านแบบ SQ3R สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนฝึกคิดอย่างเป็นระบบเป็นขั้นตอน และเชื่อมโยงในแต่ละขั้นตอนช่วยพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน

เนื่องจากมีกรอบและแนวทางให้นักเรียนฝึกโดยมีครูคอยดูแลการฝึกของนักเรียน คอยกระตุ้นให้นักเรียนตั้งคำถาม เพื่อแสวงหาคำตอบจากเรื่องที่อ่านและเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ3R ยังเป็นการเรียนรู้ที่ฝึกให้นักเรียนได้คิดและค้นหาคำตอบได้ด้วยตนเอง

3. จากผลการวิจัยพบว่า ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียน ที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนไม่เคยได้รับการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยวิธีอื่นเลย เมื่อมีการสอนจึงทำให้นักเรียนสามารถทราบวิธีการอ่านอันจะทำให้ นักเรียนได้มีความเข้าใจกับเรื่องที่อ่านผ่านกิจกรรมต่างๆ ในกิจกรรมชั้นสอน ทำให้ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนหลังการสอนด้วยวิธีปกติสูงกว่าก่อนเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำการสอนแบบ SQ3R ไปสอนอย่างมี วิจารณญาณดังต่อไปนี้

1. การทำกิจกรรมครูควรเลือกเนื้อหาที่นักเรียนคุ้นเคยหรือเนื้อหาที่น่าสนใจ เหมาะสมกับช่วงชั้น และควรเริ่มจากเรื่องง่ายๆ
2. การทำกิจกรรมการอ่านด้วยวิธีสอนแบบ SQ3R ครูผู้สอนมีหน้าที่กระตุ้นให้นักเรียนรู้จักตั้งคำถามที่หลากหลายและสร้างสรรค์เพื่อให้นักเรียนได้ใช้ความคิดอย่างเต็มที่
3. การทำกิจกรรมครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนใช้ความคิดในการระดมสมอง การจัดระเบียบของข้อมูล และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันให้ได้มากที่สุด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการวิจัยการสอนแบบ SQ3R ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อฝึกให้นักเรียนพัฒนาความคิด การตั้งคำถาม ซึ่งจะทำให้การเรียนการสอนจับใจความสำคัญมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบวิธีการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่สอนแบบ SQ3R กับวิธีการสอนจับใจความสำคัญด้วยวิธีอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2546). *การรณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สรุปรายงานและเอกสารทางวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ตุลาคม – ธันวาคม*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- _____. (2549). *แนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน* กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). *การคิดเชิงวิเคราะห์*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ชัคเชสมิเดีย.
- กัญญา ร้อยลา. (2553). *การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาไทยอย่างมี วิจารณ์ด้วย รูปแบบการอ่าน 5 ขั้นตอน (SQ3R) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- จิราภรณ์ สกุลเหลืองอร่าม. (2554). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณ์ วิชา ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนไพฑูริย์วิทยาเขต ราชภัฏวชิรเวศน์ ระหว่างกลุ่มที่สอนด้วยเทคนิค SQ3R กับกลุ่มที่สอนด้วยเทคนิค KWLH-Plus*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. (2520). *ปัญหาภาษาไทยในสังคมปัจจุบัน เอกสารประกอบ คำบรรยาย แผนกวิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*
- ฉันทขจร กันชาติ. (2550). *ผลของการสอนอ่านแบบ SQ3R ที่มีต่อความสามารถในการอ่าน อย่างมีวิจารณ์และความสนใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียน ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏ กำแพงเพชร.
- ทิสนา เขมมณีและคณะ. (2544). *วิทยาการด้านการคิด*. กรุงเทพฯ: บริษัทเดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมนเนจเม้นท์ จำกัด.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ:

นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

ล้วน สายยศ, อังคณา สายยศ. (2539). *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้*. กรุงเทพมหานคร:

สุวีริยาสาสน์.

ผกาศรี เอ็นบุตร. (2526). *ทักษะและความรู้ทางภาษา*. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาภาษาไทยและภาษา
ตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน.

พรณีการ์ สมักร. (2557) *การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้น*

มัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้การอ่านแบบ SQ3R. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สมุทร เชื้อชาวนิช. (2549). *เทคนิคการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ*. พิมพ์ครั้งที่ 11.

กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2543). *หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 5.

กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

_____. (2548). *เทคนิควิจัยด้านการอ่าน*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุวิทย์ มูลคำ. (2547). *กลยุทธ์การสอนคิดวิเคราะห์*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:

ดวงกมลสมัย

สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). *การประเมินการอ่าน คิด*

วิเคราะห์ และเขียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์

ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.